

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra výtvarné výchovy a kultury
Klatovská 51, 306 14 Plzeň
Tel.: 377 636 493, 377 636 471
e-mail: suromar@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení Bakalářské práce

Název práce: Soudobé umění v současné mateřské škole

Práci předložila studentka: Hana Černá

Studijní obor: Předškolní pedagogika

Posudek oponenta práce

Práci hodnotil: doc. PaedDr. Jan Slavík. CSc.

1. Cíl práce

(uvedte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo na podkladě teoretického kontextu charakterizovat umělecké postupy konkrétních výtvarných děl, porozumět jejich obsahu a transformovat tento obsah do šesti výtvarných činností pro děti v mateřské škole. Na základě kvalitativní výzkumné sondy pak ověřit své pedagogické působení a s oporou o tyto poznatky formulovat návrhy, jak lze umělecké koncepty využít v uměleckém vzdělávání. Cíl byl splněn.

2. Obsahové zpracování

(originalita řešení, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh atd.):

H. Černá si v teoretické části práce zjednává základní porozumění pro předškolní vývoj dítěte, pro možnosti výtvarné výchovy k jeho co možno nejlepší výchovné podpoře a pro využití vztahů výtvarné výchovy k výtvarnému umění k dosažení zvolených cílů. Kladně oceňují úsilí o postihu hlavní teoretických bodů, které mají být oporou pro empirickou výzkumnou část jejího díla. Pouze vzájemné souvislosti mezi těmito jednotlivými body mohly být ve výkladu ještě více vyzdviženy a posíleny s oporou v základní terminologii, aby již v teoretické části zřetelněji vynikla její vazba k praxi.

Důvodem této výzvy je fakt, že východiskem ke spojování teorie s praxí je pro didaktiku vždy jasné vědomí toho, jak jednotlivé teoretické pojmy organizují způsob profesního myšlení a jednání učitelů v praxi. V tomto případě je klíčovým termínem základní objektivizační

jednotka obsahové transformace: „koncept“, a to v její vazbě na její subjektivní protějšek – „prekoncept“.

O tento základ se autorka docela dobře opírá v přípravě a realizaci výtvarných činností v 5. kapitole (s. 20–78), ale mohla si k tomu lépe připravit opory již v teoretické části. Tím, že by více rozvedla úvahu o transformaci obsahu mezi uměleckým výtvarným dílem s jeho koncepty (interpretovanými v příslušných teoretických oborech jako je teorie umění, dějiny umění, estetika, nebo interpretovanými samotným učitelem) a dětskými prekoncepty. Mohla to být samostatná a klíčová kapitola v teoretické části. Konkrétně: je-li na s. 8 uveden cíl „zhodnotit výtvarnou aktivitu jako prostředníka mezi niterným světem dítěte a světem lidské kultury nebo přírody“, bylo by užitečné již zde ukázat na příkladu a na něm teoreticky (tedy s důrazem na terminologii) objasnit, jak se tento požadavek konkrétně v praxi realizuje: jako promyšlené využívání vztahů mezi koncepty zachycenými uměleckým dílem a jim odpovídajícími prekoncepty u dětí.

Např. (s odkazem na s. 41–42) byl východiskem tematický (významový) koncept „zvíře“, který je významově shodný pro dětskou a uměleckou aktivitu a není tedy třeba řešit rozdíly mezi nimi. Právě proto se uplatnil jako východisko. V návaznosti na to se rozvíjela práce s konstruktivním konceptem malby („jak se k úkolu dítě postaví, jak bude pokračovat...“, viz s. 42). Při reflexi se pak ukazuje, jak lze výsledek obsahové transformace u jednotlivých dětí využít pro poučení prostřednictvím otázky na empatický koncept: „jaké **obecné vlastnosti**, společné, či naopak odlišné mezi lidmi a zvířaty, malba vyjadřuje?“ Na ni navazuje otázka po shodách a rozdílech jednak mezi dětskými díly, jednak mezi nimi a uměleckým dílem: „jak se určitá (lidská nebo zvířecí) vlastnost projevila v tom či onom výtvarném díle? ... v čem vidíte shody, v čem rozdíly?“ A konečně lze přejít k hodnotové stránce vyrůstající z prožitkového konceptu a pak navazující na všechny ostatní koncepty: „které z výtvarných řešení je ti nejbližší? ... co tě na něm nejvíce přitahuje? ... jaké jsou rozdíly nebo shody mezi uměleckým dílem a tvou prací nebo prací tvých kamarádů?“ atd.

Tento výklad platí obecně pro různé případy, takže má místo již v teoretické části. Rád autorku pozitivně hodnotím za porozumění, které prokázala v části empirické. Proto moje doporučení lépe tyto poznatky využít již v teoretické části nemá obsahovou, ale formální povahu: stačilo na tuto možnost pomyslet a do teoretické části příslušný výklad zařadit.

3. Charakteristika a hodnocení formy, technické i řemeslné složky práce

Forma a technické řešení odpovídají standardním požadavkům.

4. Formální náležitosti

(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů, příloh atd.):

Test je psaný srozumitelně, čtivě a je přehledně členěný.

5. Stručný komentář hodnotitele

(rozsah práce, celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek a zpracování):

Dílo H. Černé má velmi vysoké cíle zaměřené na dokonalost integrity mezi velkým množstvím rozmanitých faktorů, které rozhodují o kvalitě výuky výtvarné výchovy, resp. artefiličky. S takto opravdu náročným a doposud stále ještě dost neprobádaným terénem se autorka vyrovnala inteligentně a se ctí. V některých místech sice jsou patrné mezery tam, kde by být nemusely, jinde je naopak patrné, že autorce dělala starost vysoká komplexita informací, které by potřebovala ještě lépe uspořádat a vyjasnit. Celkový dojem z práce je však

zřetelně pozitivní: je z ní znát zaujaté pracovní úsilí, inteligentní vhledy do problémů, solidnost v promýšlení souvislostí a tvůrčí nápaditost.

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

(max. 3):

Vyberte si z vaší práce ilustraci pro stručnou, ale průkaznou ukázkou vztahů mezi koncepty uměleckého díla a jejich obsahovou transformací do díla dětských tvůrců (v tom smyslu, jak bylo výše uvedeno v připomínce v bodě 2 tohoto posudku). Jde mi o to, abyste poukázala na klíčový problém zmíněný v zadání Vaší práce: jak vyhodnocovat didaktickou úspěšnost obsahové transformace mezi inspirujícím uměleckým dílem a jeho zhodnocením v dětské tvorbě a při dialogické reflexi. Cílem této učitelské snahy má být obohacení poznání u dětí: v čem konkrétně je možné zjišťovat a doložit, že k němu skutečně došlo?

7. Navrhovaná známka

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): **Výborně.**

Datum: 16. 7. 2018

Podpis: doc. PaedDr. Jan Slavík. CSc.